

Цей інформаційний лист погоджено суддями судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 625 ЦК ВІД 16 СІЧНЯ 2013 Р. № 10-74/0/4-13

Головам апеляційних судів областей,
міст Києва та Севастополя,
Апеляційного суду Автономної
Республіки Крим

Розглянувши лист заступника голови Апеляційного суду Дніпропетровської області щодо деяких спірних питань застосування норм цивільного права, судова палата у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ зазначає таке.

Питання: Чи підлягає застосуванню положення ст. 625 ЦК у разі невиконання рішення суду про відшкодування моральної шкоди, зокрема завданої ушкодженням здоров'я?

Відповідь: Відповідно до ч. 2 ст. 625 ЦК боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлено договором або законом.

Згідно з ч. 1 ст. 509 ЦК зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь іншої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.

Відтак, грошовим слід вважати будь-яке зобов'язання, що складається, у тому числі, з правовідношення, в якому праву кредитора вимагати від боржника виконання певних дій відповідає кореспондуючий обов'язок боржника сплатити гроші на користь кредитора.

З урахуванням викладеного положення ст. 625 ЦК регулюють зобов'язальні правовідносини, тобто поширюються на порушення грошового зобов'язання, яке існувало між сторонами до ухвалення рішення суду.

При цьому ч. 3 ст. 11 ЦК, в якій йдеться про те, що цивільні права та обов'язки у випадках, встановлених актами цивільного законодавства, можуть виникати з рішення суду, не дає підстав для застосування положень ст. 625 ЦК у разі наявності між сторонами деліктних, а не договірних зобов'язань. Крім того, із рішення суду зобов'язальні правовідносини не виникають, оскільки вони виникають з актів цивільного законодавства, про що й зазначено в ст. 11 ЦК, адже рішення суду лише підтверджує наявність чи відсутність правовідносин і вносить в них ясність та визначеність.

Також слід зазначити, що відшкодування шкоди — це відповідальність, а не боргове (грошове) зобов'язання, на шкоду не повинні нараховуватись проценти за користування чужими грошовими коштами, що теж є відповідальністю. Отже, нарахування процентів на суму шкоди є фактично подвійною мірою відповідальності.

Таким чином, дія ч. 2 ст. 625 ЦК про обов'язок боржника, який прострочив виконання грошового зобов'язання, сплатити на вимогу кредитора суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, не поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку із завданням шкоди.

Цей інформаційний лист погоджено суддями судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ
УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ
І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ПРО ОКРЕМІ
ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 370 ЦПК
ВІД 16 СІЧНЯ 2013 Р. № 10-76/0/4-13**

Головам апеляційних судів областей,
міст Києва та Севастополя,
Апеляційного суду Автономної
Республіки Крим

Розглянувши лист голови Апеляційного суду Черкаської області щодо застосування ст. 370 ЦПК, судова палата у цивільних справах Вищого спе-